

Δίνεται σήμερα στην δημοσιότητα για δημόσια διαβούλευση κείμενο στο οποίο αναλύονται οι λόγοι που οδήγησαν το Υπουργείο Παιδείας δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων να εξετάσει το ενδεχόμενο αλλαγής του χρόνου υποβολής των μηχανογραφικών δελτίων των υποψηφίων για τις Πανελλήνιες Εξετάσεις.

Το Υπουργείο εξετάζει με προσοχή όλες τις πλευρές του ζητήματος και τις γνώμες που διατυπώνονται με αποκλειστικό κριτήριο την καλύτερη εξυπηρέτηση των υποψηφίων και γι' αυτό δεν έχει λάβει ακόμα την τελική απόφαση. Για τον λόγο αυτό, δίνει σήμερα στην δημοσιότητα τους λόγους που οδήγησαν στο ενδεχόμενο αλλαγής της ημερομηνίας υποβολής των μηχανογραφικών.

Στην πολιτική, υπάρχουν αποφάσεις που λαμβάνονται για λόγους ευρύτερου κοινωνικού συμφέροντος που ενδεχομένως μπορούν να θίξουν κάποιες κοινωνικές ομάδες. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, το θέμα αφορά αποκλειστικά τους υποψηφίους και δεν επηρεάζει καμμία άλλη κοινωνική ομάδα. Είναι λοιπόν οι υποψήφιοι και οι οικογένειες τους εκείνοι των οποίων η γνώμη θα έχει καθοριστική σημασία στην λήψη της τελικής απόφασης.

Τα επιχειρήματα υπέρ της αλλαγής του χρόνου υποβολής

Η διαδικασία κατάθεσης μηχανογραφικού δελτίου κατά το μήνα Μάρτιο δεν είναι κάτι το καινοφανές. Ισχύει και σήμερα για τους υποψήφιους των ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Α') που το έτος 2010 ήταν περίπου 20.000. Με αυτούς δεν έχει εμφανιστεί κανένα πρόβλημα. Επίσης, η ειδική κατηγορία των ομογενών, καταθέτει το Μηχανογραφικό Δελτίο προ της διεξαγωγής των πανελλαδικών εξετάσεων, χωρίς πάλι να υπάρχει πρόβλημα.

Επί πλέον, η διαδικασία κατάθεσης μηχανογραφικού δελτίου τον μήνα Μάρτιο ίσχυε και κατά την περίοδο κατά την οποία οι απόφοιτοι Γενικού Λυκείου διεκδικούσαν την εισαγωγή τους στη Τριτοβάθμια Εκπαίδευση με το σύστημα των Δεσμών, ενώ συνέχισε να εφαρμόζεται για τους υποψήφιους των ΤΕΕ Β' κύκλου, καθ' όλη την διάρκεια λειτουργίας τους μέχρι και φέτος.

Ενδεχόμενη επιλογή του μηνός Μαρτίου για την κατάθεση θα δώσει την δυνατότητα υποβολής για χρονικό διάστημα ενός (1) πλήρους μηνός (1-31 Μαρτίου), ώστε οι υποψήφιοι να επεξεργάζονται την υποψηφιότητά τους σε Σχολές και Τμήματα με το σύστημα καταχώρισης να παραμένει ανοικτό καθ' όλη την διάρκεια του μηνός, μέχρι την τελική υποβολή. Κατά το διάστημα αυτό, οι υποψήφιοι θα έχουν την ευκαιρία να διαβουλευθούν με τους καθηγητές και την οικογένειά τους, ώστε η τελική επιλογή σχολών να είναι προϊόν ώριμης απόφασης. Αντιθέτως, σήμερα οι υποψήφιοι συνωθούνται έξω από τις αίθουσες υποβολής σε προκαθορισμένη ημέρα και χρειάζεται να ολοκληρώσουν την διαδικασία σε μικρό χρόνο την ίδια μέρα, υπό την πίεση δηλαδή του χρόνου, χωρίς να έχουν την δυνατότητα διαβούλευσης με τους υπευθύνους.

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των υποψηφίων, γίνεται επίσης προσπάθεια, να μπορούν να υποβάλουν το μηχανογραφικό ηλεκτρονικά και από το σπίτι τους αν το

επιθυμούν, ώστε η όποια συνεργασία με τις οικογένειες τους να γίνεται με άνεση χρόνου και όχι υπό πίεση.

Αν ο χρόνος υποβολής μεταφερθεί τον Μάρτιο, μπορεί να αξιοποιηθεί καλύτερα και η βοήθεια των Γραφείων Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Η συνεργασία των υπευθύνων ΓΡΑΣΕΠ και των υπευθύνων καθηγητών Επαγγελματικού Προσανατολισμού με τους υποψηφίους για τα προγράμματα σπουδών Σχολών και Τμημάτων πριν από την υποβολή των Μηχανογραφικών θα βοηθήσει τους υποψηφίους και τις οικογένειές με ουσιαστικό τρόπο στην προσπάθεια για την καλύτερη επιλογή Τμημάτων.

Τέλος, μια τέτοια ρύθμιση θα είναι χρήσιμη για τους υποψηφίους και τις οικογένειές τους αφού και τα αποτελέσματα μπορεί να εκδοθούν σε συντομότερο χρόνο επιτρέποντας ένα καλύτερο προγραμματισμό για τους υποψηφίους και τις οικογένειες του, τόσο για το καλοκαίρι όσο και για μετά (αναζήτηση π.χ. κατοικίας).

Η υποβολή το Μάρτιο, δηλαδή κατά την διάρκεια λειτουργίας του σχολείου, θα βοηθήσει στην άμεση επίλυση προβλημάτων γραφειοκρατικής φύσης, από τους υπεύθυνους καταχώρισης που σήμερα ταλαιπωρεί του υποψηφίους.

Επί της ουσίας: Η διαδικασία των πανελληνίων εξετάσεων είναι μια διαγωνιστική διαδικασία για εισαγωγή σε συγκεκριμένες σχολές. Η επιτυχία ή μη σε κάποια σχολή εξαρτάται από το κατά πόσον η βαθμολογία που πέτυχε ο υποψήφιος είναι αρκετή για εισαγωγή στην συγκεκριμένη σχολή, με βάση και τις προτιμήσεις των υποψηφίων που πέτυχαν μεγαλύτερη βαθμολογία. Επομένως, το καλύτερο για τον υποψήφιο είναι να ιεραρχεί τις επιλογές του ανάλογα με τις πραγματικές επιθυμίες του και όχι σύμφωνα με τις βάσεις του προηγούμενου έτους, και να εξαντλεί όλες τις δυνατές επιλογές. Το πού θα εισαχθεί εξαρτάται μεν από την συνολική του απόδοση, αλλά μόνο εν μέρει: εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό και από τις επιδόσεις και τις προτιμήσεις των υπολοίπων υποψηφίων. Η γνώση του βαθμού των εξετάσεων πριν από την συμπλήρωση του μηχανογραφικού θα είχε ενδεχομένως έννοια μόνο σε δύο περιπτώσεις:

1. Αν υπήρχε όριο στον αριθμό των σχολών που μπορούν να δηλωθούν. Σ' αυτή την περίπτωση θα ήταν χρήσιμο να γνωρίζει κανείς τον βαθμό του για να αποφασίσει σε ποιο σημείο του φάσματος θα κινηθεί. Όμως κάτι τέτοιο δεν υφίσταται: οι υποψήφιοι μπορούν να δηλώσουν όλες τις σχολές στα πεδία τους. Συνεπώς, αυτό που έχει σημασία να κάνουν είναι να ιεραρχήσουν όλες τις σχολές με την πραγματική σειρά προτίμησής τους ανεξάρτητα από το πώς θα εξελιχθούν οι επιδόσεις τους και οι βάσεις. Με τον τρόπο αυτό, νομοτελειακά θα επιτύχουν στην υψηλότερη δυνατή επιλογή τους με βάση τις τελικές βαθμολογίες και προτιμήσεις όλων των υποψηφίων.
2. Αν ο κάθε υποψήφιος γνώριζε τις βαθμολογίες όλων των άλλων υποψηφίων αλλά και την σειρά προτίμησης που προτίθενται εκείνοι να δηλώσουν - πράγμα που είναι, προφανώς, αδύνατον.

Αυτό που αντιθέτως συμβαίνει είναι ότι η υποβολή του Μηχανογραφικού Δελτίου

γίνεται σήμερα υπό το κράτος των εντυπώσεων και μετέωρων εκτιμήσεων για την διακύμανση των βαθμολογιών, για τις πιθανές προτιμήσεις των υποψηφίων και τελικά για τις βάσεις εισαγωγής. Χρησιμοποιούνται δε συχνά οι βάσεις προηγούμενων ετών για να δίνονται «συμβουλές». Τα στοιχεία αυτά όμως δεν μπορούν και δεν πρέπει να χρησιμεύουν ως συμβουλευτικό στοιχείο επιλογής των υποψηφίων, αφού και οι βαθμολογίες αλλά και οι προτιμήσεις των υποψηφίων είναι ευμετάβλητες και σε μεγάλο βαθμό απρόβλεπτες από χρόνο σε χρόνο. Έτσι, καταλήγουν πολλοί, αντί να δηλώνουν την πραγματική σειρά προτίμησής τους, να ακολουθούν λαβυρινθώδεις συμβουλές «ειδικών» που εκ των πραγμάτων αποκλείεται να οδηγήσουν σε κάποιο καλύτερο αποτέλεσμα.

Υπήρξαν χαρακτηριστικές περιπτώσεις υποψηφίων, οι οποίοι συμπλήρωσαν το Μηχανογραφικό τους Δελτίο με ορισμένες μόνο σχολές, βασιζόμενοι στα μόρια που συγκέντρωσαν σε συνάρτηση με τις βάσεις παρελθόντων ετών με αποτέλεσμα, αρκετοί από αυτούς να μην εισαχθούν τελικά σε καμία Σχολή παρά τις υψηλές επιδόσεις τους. π.χ στις φετινές εξετάσεις, υποψήφια, με 18010 μόρια δήλωσε στο μηχανογραφικό της δελτίο δέκα (10) προτιμήσεις (Τμήματα Ιατρικής και Βιολογίας) βασιζόμενη στις βάσεις του προηγούμενου έτους. Οι δύο τελευταίες προτιμήσεις της ήταν το Τμήμα Βιολογίας της Πάτρας και το Τμήμα Βιολογίας της Κρήτης με δεδομένο ότι οι μονάδες εισαγωγής, σ'αυτές το προηγούμενο έτος ήταν 18008 και 17835, αντίστοιχα. Δεν εισήχθη όμως σε καμία από τις προτιμήσεις της ούτε και στα Τμήματα Βιολογίας όπως ανέμενε, αφού η βάση εισαγωγής διαμορφώθηκε σε 18268 και 18105 αντίστοιχα.

Επίσης, εφέτος, όπως και κάθε χρόνο, υπάρχει μεγάλος αριθμός υποψηφίων, οι οποίοι μετά την καταχώριση του Μηχανογραφικού τους Δελτίου ζητούν εναγωνίως την τροποποίησή του, χωρίς να τους επιτρέπεται γεγονός που έχει ως συνέπεια την εισαγωγή υποψηφίων σε σχολές που εν τέλει δεν επιθυμούν.

Ουσιαστικά, το μόνο που μπορεί να επηρεάσει ένας μαθητής με το μηχανογραφικό του είναι να διασφαλίσει ότι θα περάσει κάπου σύμφωνα με την ιεράρχηση των επιλογών του. Οτιδήποτε άλλο είναι εκτός του ελέγχου του και δεν μπορεί να το επηρεάσει με το δικό του μηχανογραφικό (βαθμολογίες και επιλογές άλλων). Επομένως, είναι λάθος το μηχανογραφικό να συμπληρώνεται με οποιαδήποτε άλλη λογική πέρα από την ιεράρχηση των επιλογών.

Από τα παραπάνω, προκύπτει ότι η επιλογή του Μαρτίου, για την υποβολή του Μηχανογραφικού Δελτίου, είναι υπέρ των υποψηφίων και μόνον, αφού αφορά άλλωστε το μέλλον των ίδιων των υποψηφίων και όχι τα ΜΜΕ ή εμπλεκόμενους φορείς στην διαδικασία των εξετάσεων (π.χ. Φροντιστήρια, ιδιαίτερα μαθήματα, ή «στατιστικούς αναλυτές των εξετάσεων»). Πολλοί υποψήφιοι, αλλά και τα ΜΜΕ επηρεάζονται από την γνώμη αυτών των «ειδικών» που έχουν πλέον διαμορφώσει μια νέα και προσοδοφόρα επαγγελματική δραστηριότητα σε εποχή μάλιστα που δεν υπάρχουν φροντιστήρια. Είναι γνωστό ότι υπάρχουν σήμερα «ειδικοί σύμβουλοι» συμπλήρωσης μηχανογραφικών με αμοιβές 100-150 ευρώ ανά συμβουλευόμενο.

Στόχος του Υπουργείου είναι η αποφυγή ταλαιπωρίας των υποψηφίων στις Επιτροπές Συγκέντρωσης Μηχανογραφικών Δελτίων και το όφελος των ιδίων και των οικογενειών τους. Η διαδικασία υποβολής του μηχανογραφικού είναι για το Υπουργείο Παιδείας καθαρά διαδικαστική. Όποτε και αν γίνει θα ακολουθηθούν τα ίδια βήματα. Αυτό που ενδιαφέρει την πολιτική ηγεσία είναι η καλύτερη εξυπηρέτηση των μαθητών και των οικογενειών τους.